

Typisk skredlende

I vurdering av skredfare vil vi ha to hovedspørsmål: Når er det fare for skred, og hvor kan det være skredfare. Vi vil etter hvert se at det vil være enklere å si noe om hvor vi bør legge vegen, enn å avgjøre når en snøtung fjellside vil være sikker nok til å ferdes i. For de aller fleste som ferdes i fjellet, vil derfor det viktigste være å lære seg å kjenne igjen typisk skredlende, og ta konsekvensen av dette ved å legge løypa der det vil være minst mulig sjanse for å bli tatt av et skred.

Lesider er typisk skredlende

Lesider

De mest typiske og mest utsatte områdene for snøskred er lesider. Det er her vi vil finne de aller fleste flakskred. Årsakene til dette er flere. En snøside som ligger i le for vinden, vil samle opp store mengder snø, og vi kan her finne en snødybde på både 5 og 6 meter eller mer, selv om det så og er si avblåst på platået eller ryggen ovenfor. Dessuten er den snøen som blir liggende i lesiden, hovedsaklig finkomet snø, som er knust og slipt av vinden. De fine kornene blir liggende tett sammen, og det dannes

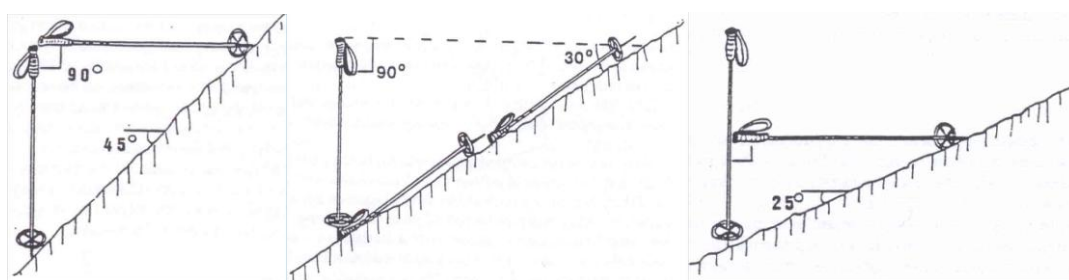
ganske snart isbroer mellom kornene. Dermed vil denne snøen raskt henge sammen som et stort flak. Flaket kan gjerne strekke seg ned hele fjellsiden og litt ut i dalen. Dermed kan en belaste flaket og være årsak til at skredet løsner, selv om en går nedenfor selve fjellsiden.

Vinden som transporterer snø vil hele tiden variere i styrke. Derfor vil vi få stadige vekslinger mellom faste og løsere lag nedover i snødekket.

I lesiden vil vi altså finne mye snø med svært mange lagdelinger, og snøen i de enkelte lag vil gjerne henge godt sammen og danne flak som kan gli ut.

Men skal flaket kunne gli ut, må fjellsiden ha en viss steilhet. Det er vanlig å si at det kan gå flakskred i hellinger som er mellom 20 og 60 grader bratte, men ut fra erfaring vil mange mene at en må ha nærmere 30 grader før et flakskred kan løsne.

Se illustrasjon nedenfor om hvordan man på en enkel måte kan finne ut hellingsgraden:

45°helling

30°helling

25°helling

En tenker gjerne på høye fjellsider når det snakkes om snøskred. Men i Norge har vi hatt flere skredulykker i heng med høgdeforskjell på rundt

10 m. Flere slike ulykker har vært i trange bekkedaler. De fleste dødsulykkene i forbindelse med snøskred her i landet skjer faktisk i fjellsider som ikke er mer enn mellom 20 og 40 m høye.

Også formen på fjellsiden har betydning for hvor skredutsatt den vil være. Utfor en kul eller kolle vil det dannes store strekkspenninger i snødekket, og ved ekstra belastning kan skredet lett løsne.

Renner og gjel vil være særlig utsatte områder. Både fordi skred fra en stor fjellside ofte ledes ned i gjelet, og fordi en gjerne får leheng i gjelsidene ved flere vindretninger.

Gjennom trange skar får vinden økt hastighet, og på lesiden av skaret vil en derfor ofte få kraftige leheng.

En god regel når en velger veg, er å holde seg til ryggen og høydedrag, gjerne der det er litt avblåst.

(Kilde: TT)

